

ODLOMEK BOŽJE BESEDE

Jn 20, 11–18, Jezus se prikaže Mariji Magdaleni

Glavni oltar v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene v Sodražici

KORAKI metode Figulus:

1. MOLITEV K SVETEMU DUHU
2. BRANJE ODLOMKA (počasi, tako da lahko spremljamo dogajanje),
3. OBNOVA BESEDILA (s preprostimi besedami obnovimo slišani odlomek),
4. PREMIŠLJEVANJE OZ. MEDITACIJA (ob vprašanih kot otroci, ki vedoželjno sprašujejo Boga; ko utihnejo naša vprašanja, se učimo prepoznavati vzgibe Svetega Duha),
5. TIHA MOLITEV (obrnemo se k Jezusu in mu v tišini, v srcu izpovemo kratko molitev – to, kar smo na podlagi besedila odkrili, kar nas čudi, veseli ...),
6. PODELITEV Z DRUGIMI ČLANI SKUPINE (svoja spoznanja – kolikor kdo želi – delimo z drugimi),
7. GLASNA MOLITEV (na podlagi spoznanj in prošenj se obrnemo k Bogu),
8. MOLIMO DRUG ZA DRUGEGA (molitev, ki se odpre iz izkušnje živega srečanja z Gospodom).

VPRAŠANJA za pomoč pri meditaciji

Priporočim se Svetemu Duhu. S pomočjo domišljije kratko pogledam kraj dogodka. Z očmi domišljije gledam osebe, s sluhom sprejemam, kar govorijo, s tipom se dotaknem ...

Gledam sebe, kako sem navzoč/a v dogodku kot udeleženec/ka. O vsem, kar sem prebral/a in kar se me je dotaknilo, premišlujem. Opazujem, kje in kako se dotika mojih misli, občutij, konkretnega življenja, kako razodeva Gospodovo obličje ter mene in druge v njem. V pomoč so mi lahko tudi naslednje misli ali vprašanja:

1. *Kako to, da Marija ni takoj prepoznala Jezusa, ampak je mislila, da je vrtnar?*
2. *Marija išče Vstalega, dokler ga ne najde. Kje in kako jaz iščem Vstalega? Kje ga najdem?*
3. *Jezus pošlje Marijo k učencem z veselim oznanilom. Komu in kako mi oznanjamo veselo vest, da je Gospod vstal, da živi in da je vedno z nami?*
4. *Bistveno sporočilo odlomka.*

NEKAJ MISLI O ODLOMKU

- Jezus se prikaže Mariji Magdaleni

Marija Magdalena je stala zunaj pred grobom in jokala. Med jokom se je sklonila v grob in zagledala sva angela v belih oblačilih. Sedela sta na koncu kamnite plošče, na katero je bilo položeno Jezusovo telo. Eden je bil pri vzglavju in eden pri vnožju. Z njunim položajem hoče evangelist povedati, da Jezusa takrat ni bilo več v grobu. S tem kaže na Jezusovo vstajenje. Ozrla sta se na Marijo in jo vprašala: »Žena, zakaj jokaš?« Odgovorila jima je: »Mojega Gospoda so odnesli in ne vem, kam so ga položili,« a onadva ji na vprašanje nista odgovorila. Nista ji pojasnila, kaj se je zgodilo z Jezusom, ker se je takoj za tem sama srečala z njim. Stal je zraven nje, pa ni vedela, da je Jezus. Morda ga ni prepoznala, ker je bila objokana. Jezus ji je postavil dve vprašanji: »Žena, zakaj jokaš?« in »Koga iščeš?« Z drugim je domala ponovil angelove besede ženam: »Kaj iščete živega med mrtvimi,« kakor jih je zapisal Luka (24,5). To pomeni, da je Jezus že šel v svojo slavo (Lk 24,26) in je med nebeščani. Ker je Marija mislila, da se pogovarja z vrtnarjem – Jezusov grob je bil namreč na vrtu (Jn 19,41) – mu je rekla: »Gospod, če si ga ti odnesel, mi povej, kam si ga položil, in ga bom jaz vzela.« Jezus pa jo je nato poklical z imenom »Marija!« Ob izgovorjenem imenu se je zganila. Jezus jo je rešil obrnjenosti vase in postala je pozorna nanj, ki je stal pred njo. Prepoznala ga je in mu rekla: »Rabuni.« To je aramejska beseda in pomeni »moj Učenik«. V Novi zavezi jo izreče samo še slepi Bartimaj (Mr 10,51). Z njo je Marija rekla približno to, kar je vzkliknil Tomaž, ko se mu je prikazal Jezus: »Moj Gospod in moj Bog!« (Jn 20,28).

Jezus ji reče, naj ga ne zadržuje, ker še ni šel k Očetu, pač pa naj stopi k njegovim bratom in jim sporoči: »Grem k svojemu Očetu in vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu.« S tem ji je povedal, da se bodo z njegovim odhodom k Očetu ljudje drugače bližali Bogu kot dotlej, ko jih je greh oviral na poti do Boga. Z njegovim odhodom k Očetu pa je ta ovira premagana in človek ima prosto pot do Boga. Zdaj so vsi ljudje njegovi bratje. Prvič zdaj tako imenuje tudi apostole. In ko pravi, da odhaja k svojemu Očetu, v isti sapi pristavi »in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu.« S tem razodene, da se tudi človek, ki odide s tega sveta, povezan z njim, ne pogrezne v smrt, temveč odide k Očetu, k Bogu. Kakor zanj smrt ni bila uničenje, tako zaradi njegovega vstajenja tudi ni uničenje za človeka, ampak vrnitev k Očetu, k Bogu. Z njegovim vstajenjem je tudi za kristjane smrt prehod v življenje, ki nima konca. V tem je za umrljive ljudi najsrečnejše sporočilo velike noči. Marija Magdalena je nato šla k učencem in jim oznanila: »Gospoda sem videla.« Oznanila pa jim je tudi vse, kar ji je povedal, ko se ji je prikazal. Marija Magdalena je bila prva, ki se ji je prikazal Jezus po vstajenju. Z njim je največ trpela, zato se je z njim prva veselila. Jezus jo je prvo nagradil za njeno sočutje in zvestobo. Veselje ob svoji zmagi nad smrtjo in hudobijo je najprej naklonil svojim zvestim. Kolikor bolj je kdo z njim trpel, toliko bolj se je veselil velike noči. To velja celo za ves velikonočni čas. Če smo mu podobni v njegovi smrti, mu bomo tudi pridruženi v njegovem vstajenju (Rim 6,5).

- Žene so vedno na začetku

Papež Frančišek je v knjižnici apostolske palače v Vatikanu na ponedeljek velikonočnega tedna ali na angelov ponedeljek vodil opoldansko molitev Raduj se kraljica nebeška. Po molitvi in blagoslovu je Sveti oče **spomnil na vse žene**, ki s svojo zvesto posvetitvijo družini in pomoči drugim, lajšajo težave v teh kriznih razmerah: »Dragi bratje in sestre, slišali smo, da so **žene prinesle apostolom oznanilo Jezusovega vstajenja**. Danes hočem spomniti na to, kar počnejo številne žene, tudi v tem času zdravstvene krize, ko poskrbijo za druge: zdravnice, medicinske sestre, predstavnice sil javnega reda, paznice po zaporih, zaposlene po trgovinah z najnujnejšimi dobrinami in številne mame, sestre in babice, ki so se znašle doma z vso svojo družino – z otroki, z ostarelimi ali s prizadetimi. Včasih celo tvegajo, da utrpijo nasilje zaradi tega sobivanja, katerega večjo težo prenašajo ravno one. Molimo zanje, da bi jim Gospod dal moč in da bi lahko naše skupnosti podpirale njih in njihove družine. Naj nam Gospod da pogum žena, da bomo lahko šli vedno naprej. ...« (papež Frančišek pri opoldanski molitvi, 13. 4. 2020).

Žene so vedno na začetku: Marija je na začetku, žene so na začetku – najprej žene, zatem učenci in še posebej Peter ugotavljajo resničnost vstajenja. Jezus jim je to večkrat vnaprej povedal, da bo po trpljenju in križu vstal, toda učenci tega niso razumeli, ker še niso bili pripravljene, njihova vera je morala napraviti kvalitativni preskok, ki pa ga je lahko povzročil le Sveti Duh – dar Vstalega. Žene nadaljujejo s prinašanjem oznanila. **Bog vedno začne z ženami. Vedno. Odpirajo poti, ne dvomijo, vedo.** Videle so ga, se ga dotaknile, videle so tudi prazen grob. Res je, da učenci tega niso mogli verjeti in so rekli, da so morda polne domišljije, imeli so svoje dvome. One so bile prepričane in so nadaljevale to pot vse do današnjih dni. Jezus je vstal, živi med nami. ... (papež Frančišek pri jutranji maši, 13. 4. 2020).

- **Marija Magdalena – ikona zvestobe**

Božje ljudstvo se oddalji od Gospoda, ko izgubi milost zvestobe. Tudi med nami, med ljudmi zvestoba ni pogosta vrлина, ki bi bila cenjena. Spreobrnite se, vrnite se k zvestobi Gospodu. V evangeliju imamo **ikono zvestobe, zvesta žena**, ki ni nikoli pozabila tega, kar je Gospod storil zanjo. Je bila zvesta pred nemogočim, pred tragedijo, zvestoba, ki ji da misliti, ki ji da, da bi lahko prenesla truplo. Bila je šibka, a bila je zvesta – **Marija Magdalena**, apostola apostolov. Prosimo Gospoda za milost zvestobe, da se mu zahvalimo, kadar nam da gotovosti, vendar da ne bi mislili, da so to moje gotovosti, vedno je treba gledati onkraj gotovosti. Milost, da ostanemo zvesti tudi pred grobovi, tudi pred sesutjem tolikernih prividov, zvestoba, ki ostane vedno, a je ni lahko ohranjati. Naj bo Gospod tisti, ki varuje našo zvestobo (papež Frančišek pri jutranji maši, 14. 4. 2020).

Misel p. Špeliča (od francoskega frančiškana): »Besede, ki jih je Jezus naslovil na Marijo iz Magdale, so v resnici vabilo, naj ga srečajo tam, kjer je sedaj, tam, kjer živi v polnosti, ko se je vrnil k Očetu. Vabilo, naj ga odkrijejo v globokem vzgibu njenega bitja, v njenem vzgonu k Očetu. Odhajam k svojemu Očetu in našemu Očetu. Marija iz Magdale je hotela Jezusa zadržati. Jezus ji ne pusti, pač pa jo povabi, naj mu sledi, njegovemu gibanju, njegovemu vzgonu z vsemi njegovimi brati. To je vabilo za nas vse, da vstopimo v veliko velikonočno veselje, veselje občestva z Očetom. To hoče Jezus za nas vse, saj nam je odprl pot.«

- **Marija Magdalena – nevesta, ki najde ljubega svojega srca**

Ta pripoved naprej razvija prejšnjo, kjer je govor o ljubljenem učencu, ki je »videl in veroval« (v. 8). Gledamo lahko, ne da bi videli: **le kdor ljubi, vidi**. Kajti ljubezen ima nove oči, ker ima novo srce; kakor je pisano: »dal vam bom novo srce« (Ezek 36,26) in takrat »me bodo vsi spoznali, od najmanjšega do največjega« (Jer 31,34). Ljubezen je začetek vere in poznavanja: verujemo in poznamo le to, kar ljubimo. Pripoved se začne z **jokom Marije, ki ostane pri grobu** (v. 11–13). Jezus se na lastno pobudo pusti prepoznati in jo pošlje k bratom (v. 14–17), ona jim razglasi, da je videla Gospoda, in oznani prejeto sporočilo (v. 18). Jezus pride naproti Mariji, ki ga pričakuje z ljubeznijo in se ji da prepoznati tako, da jo pokliče po imenu. **Cerkev**, ki jo predstavlja Marija Magdalena, je **nevesta, ki najde ljubega svojega srca**. Tako se začne pot, s katero jo Ženin pritegne k sebi (prim. Vp 1,4a) in jo vodi da je vedno tam, kjer je on (prim. 14,2–4).

Marija ne more zapustiti mesta, kamor je v svoji skrajni ljubezni prispel on. To je zdaj njen dom. Gospod domuje v vrtincu ljubezni in življenja, ki nas vse priteguje k njemu. Tu, kjer se konča vsako iskanje, se začne pričakovanje. Onkraj praznega groba, onkraj smrti, ni več kaj iskati. Treba je le čakati, da se Gospod življenja znova prikaže tam, kjer je izginil. Pšenično zrno obrodi sad tam, kjer je padlo v zemljo. Marija **je jokala** – poudarjen je njen jok, vztrajen kot njena ljubezen. Jok je prva oblika molitve, značilna za otroka: vedno najde uho, ki mu prisluhne. Marijine solze, kot Jezusove (prim. 11,35), napojijo zemljo in storijo, da vzklije ljubljene. Ljubezen umre, kjer ni vraščena in živi povsod tam, kjer je ljubljena. Bog je ena sama ljubezen – in **ljubezen živi, kjer je ljubljena**. Kjer ni ljubljene, da življenje, da si zasluži ljubezen. So stvari, ki jih vidijo le oči, ki so jokale – jokale iz ljubezni, ki obudi Gospoda.

Kdor ljubi, ostane v temi, vse dokler ne zasliši svojega imena iz ust ljubljenega. On osebno pozna svoje ovce in one poznajo njegov glas (pri. 10,3). Zanje je izpostavil, dal na voljo in položil svoje življenje; zato

ima oblast, da ga znova vzame in premaga smrt (prim. 10,1–18). Toda, dokler se Vstali ne prikaže, ostane Marija v joku. Njeno srce je grob, kjer je ljubljani prisoten kot mrtev in odsoten kot Vstali. Šele, ko jo on pokliče po imenu, gre iz žalovanja na pašnik življenja, in sicer življenja v obilju (prim. 10,3.9.10). Ljubljani učenec, ki je »videl in veroval«, predstavlja bistvo vere, kot odgovor na vprašanja, ki ga prazen grob zastavlja vsem. Z Marijo se izrecno poda še dodaten vidik: **vera je ljubezen, ki vidi, se dotakne in posluša samega Gospoda**. Če je ob prvem rečeno, da je »videl« – ne Jezusa, ampak znamenja – in »veroval« Vanj, je o Mariji rečeno, da »je videla Gospoda«. Zdaj preidemo od videti znamenja, zaradi katerih verujemo, k videti Gospoda, ki dela znamenja verodostojna. Prizoroma je skupna **ljubezen**. Pripoved podaja tudi Matej (28,9–10) s podobnimi izrazi. Vendar ni Janezova skrb oznaniti, da je Jezus vstal in da se bo prikazal v Galileji. Pojasni pa, kot po navadi, kaj pomeni za nas, da se on pokaže. V **Mariji vidimo, kako ljubezen postane izkustvo Vstalega**: »Tistega, ki me ljubi, bo ljubil moj Oče in tudi jaz ga bom ljubil in se mu bom pokazal« (14,21b). **Ljubezen namreč naredi navzočega in pokaže ljubljenega tistemu, ki ga ljubi**. »Videti in se dotakniti« Gospoda, prihranjeno za Marijo in prve učence, je napoved končnega srečanja in hkrati razodetje njegovega novega načina, da je vedno z nami: je navzočnost, duhovna in veličastna. Njega, ki je šel k Očetu in nam da svojega Duha, da bi tudi mi šli k bratom in s tem tja, kjer On je. Dan pashe je v Janezovem evangeliju že njegova vrnitev k nam, kakor je obljubil (prim. 14,3.19–20; 16,16–20), da bi živel v nas, kot mi v njem. Sinovo delo, že popolno v njem, se nadaljuje v njegovih bratih: njegova vrnitev k Očetu bo v polnosti dovršena, ko bomo tudi mi prehodili Njegovo pot. Takrat bo naša hiša polna dišave: grob bo dišal po življenju in Bog bo v vse v vseh (1 Kor 15,28) (Fausti 2012, 584).

• Osebno srečanje z Gospodom

Prisotnost **dveh angelov** v grobu, ki ju opisujejo tudi drugi evangelisti, Janez nekako omeni mimogrede, da bi poudaril Marijino žalost. Beseda angela (=oznanjevalca), priče vstajenja, je potrebna. Vendar se tu, kot v pripovedi Samarijanke, poudari, kako **pomembno je priti do osebnega srečanja z Gospodom** (prim. 4,41 sl): vera je tisto verovanje Besedi, ki postane neposredna izkušnja Njega, ki govori. Vsaka beseda namreč sporoča tako to, o čemer je govora, kot njega, ki govori. Marija se je obrnila – začutila je, da je nekdo za njenim hrbtom. Obrne se in oddalji pogled od groba. Pogledati mora v nasprotno smer od kraja smrti, da bi srečala Gospoda življenja. Živega ne smemo iskati med mrtvimi (prim. Lk 24,5). Gospod je vedno za hrbtom, ker je on tisti, ki nas pride iskat. Če ga mi iščemo, ga ne najdemo, razen če se ne ustavimo in obrnemo, da se pustimo najti. Potem, ko je šla Marija naprej od angelov, stražarjev groba, najde ljubega svojega srca (prim. Vp 3,4a). Vendar ga ne prepozna, čeprav je prisoten. Bog je vedno nespoznana navzočnost, ker je izredno diskretna, kot ljubezen. Vse pripovedi o vstajenju so poročila o »prepoznanju«. On je Živi: vse je v njem in on v vsem. Razsvetljenje ni videti nekaj drugega od tistega, kar je, temveč imeti nove oči in novo srce, da bi videli Drugega, ki je. Naše oči ga ne vidijo, ker so obrnjene h grobu. Tudi ta je odslej poln dišave. Mi pa še kar naprej gledamo strahove, ki jih imamo v srcu. **Rabuni** pomeni učitelj – evangelist hoče podčrtati, da je Marija (Marijam, kot jo nagovori Jezus), Jezusova učenka. V njej se izpolni pot, po kateri postanemo učenci. Prva učenca sta na vprašanje: »Kaj iščeta?« odgovorila: »Rabi (kar pomeni Učitelj), kje stanuješ? (1,38). Zdaj vemo, da prebiva v izpolnjeni ljubezni. Ta ljubezen je naš pravi dom (prim. 15,9). Gospod, Ženin in Učitelj, je Jezus, Beseda, ki je postala meso, Sin, ki je prišel naproti bratom, da bi jih povedel k Očetu. V njem se dopolni dokončna zaveza med Bogom in človekom: nebo je odprto na zemljo (prim. 1,51), stvarstvo se pridruži svojemu Stvarniku.

Janezov evangelij se začne tako, da razglasi istovetnost Jezusa in njegovih besed: on je Beseda sama, Sin razodevalec Očeta, ki se obrača k nam, da bi nam posredoval samega sebe. Vsaka zunanja beseda vzbudi neko notranjo besedo: ko izgovori njegovo ime, stori, da pride k luči, kar je pokopano v srcu. Tako Sinova beseda, ki jo poslušamo v ušesu, prebudi v nas našo globoko resnico: smo njegovi bratje, Sinovi istega Očeta. Marija, ki joka zaradi odsotnosti Ženina, se povrne v veselje njegove prisotnosti. Žalostna je, ker ljubi Jezusa in ga ne najde. Njegovo izginotje iz groba vznemirja vse prijatelje in sovražnike, čeprav različno (prim. Mt 28,11–15). To je najbolj presenetljiv dogodek, kar jih pozna zgodovina, dogodek, ki vrača življenju njegov pomen in ga osvobaja iz oblasti smrti. V prejšnji pripovedi je bila nakazana pomembnost ljubezni, da bi videli in brali znamenje Vstalega. Toda, kdor ljubi, je žalosten, dokler ne vidi ljubljenega. Le v srečanju z njim preidemo od joka v veselje. Prehod od žalosti v veselje je samo naše vstajenje, sad srečanja z njim. **Bogu je lastno**

razveseljevati; lastno in samo Božje je razveseljevati brez drugega nagiba, kot je ta, da se sam napove srcu. Prav tako je lastno sovražniku, da se bojuje proti veselju z vsemi sredstvi. **Veselje**, krona vračane ljubezni, je manifestacija Boga, **zanesljivo znamenje njegove prisotnosti**: »Bog je ljubezen; kdor je v ljubezni, biva v Bogu in Bog biva v njem« (1Jn 4,16b). Kjer ni veselja, ni Boga; tudi če bi vladalo popolno spoštovanje postave in pravičnost, je tam smrt. »Videti« Vstalega je vprašanje »razlikovanja«: čisto srce vidi Boga (prim. Mt 5,8), ki je vedno na delu v nas in zunaj nas. In **to, kar očiščuje srce, je ljubezen, ki daje luč očem.** Nevesta končno objame Ženina, toda Jezus ji reče, da je to le zaroka, napoved dokončne zveze, ki bo potem. Zdaj je potrebno prehoditi pot, njegovo lastno, da bi bili z njim. Objem z Vstalim postane poslanost k njegovim bratom. To je edinkrat, ko Jezus imenuje učence »moji bratje«. Njegovo poslanstvo Sina je zaključeno, začne pa se naše poslanstvo njegovih bratov, ki postanemo sinovi tako, da ljubimo, kakor nas je on ljubil. On ni več vidno z nami, ampak je pri nas oziroma v nas s svojim Duhom (14,16), da bi s tem, ko gremo k drugim, opravljali svoj »vzpon« k Očetu. Celotni Kristus, Sinovo telo v svoji polni odraslosti (Ef 4,13) bo pri Očetu, ko bodo vsi ljudje, njegovi bratje, eno v ljubezni (prim 17,22). Mariam je poslana oznaniti njim, ki so poslani oznanjati: je apostolka apostolov, nadapostolka. Je žena nevesta in mati, podoba Cerkve, ki s svojim oznanilom drugim odpre lastno življenjsko izkušnjo (Fausti 2012, 585–592).

*»Mirno jutro, tihi vrt, v zraku vonj po svežem platnu,
par stopinj na kamnitem tlaku, žena ovita v solzni prt.
Iščem te, a te ne najdem, kamen mi zapira pot,
vera le boječe tipa, kje ležiš, je v grobu smrt?
O, milost, ki spremeni mi bolj v sončno luč iz tvojih ran,
pred mano živ si, lep, Rabuni,
Duha me dih obuja zanj.
Blago stopaš v mojo dušo, vsak korak tako poznam,
ko me kličeš po imenu, s križa vstanem v novi dan.«*
Nataša Ahčin

Literatura:

- Rozman, France. 1991. *Velika noč: po pričevanju evangelijev*, Ljubljana: DZS, str. 170–172.
- Rozman, France. 1995. *Razloženi evangeliji*, Ljubljana: DZS, str. 783–784.
- Fausti, Silvano. 2012. *Skupnost bere Janezov evangelij*, Celje, Mohorjeva družba, str. 584–595.
- Misli papeža Frančiška pri jutranjih mašah in opoldanski molitvi, 13. in 14. 4. 2020.
- Misli br. Mirana Špeliča pri prevajanju in komentiranju prenosov iz Vatikana, 13. in 14. 4. 2020.

Ljubljana, 21. aprila 2020

Pripravila: Polona Vesel Mušič, polona.vmusic@gmail.com

Foto: Lojze Mušič (fotografija 1) in splet (fotografija 2)